

Aksel Jõgi 75

25. märtsil 2009. a tähistas oma 75. sünnipäeva Tallinna Tehnikaülikooli matemaatikainstituudi kauaaegne õppejõud AKSEL JÕGI. Matemaatikainstituut ja selle eelkäija matemaatika kateeder oli kuuni pensionile jäämiseni ka Aksel Jõgi ainukene töökoht pärast Tartu Ülikooli lõpetamist. Siin töötas ta algul assistendina (1961–1965), seejärel vanemõpetajana (1966–1988) ja dotsendina (1988–1997) ning viimati lektorina (1997–2006). Nende 45 tööaastaga jõudis ta võita oma kolleegide lugupidamise oma sügavate matemaatiliste teadmiste, aga ka korrektse härrasmehele kohase käitumisega. Tagasihoidliku inimesena on A. Jõgi tõenäoselt jäänud laiemale matemaatilisele üldsusele märkamatuks. Seetõttu tuletame järgnevalt lugejale meelde tähelepanuväärsemaid sündmusi Aksel Jõgi elus.

Aksel Jõgi sündis 25. märtsil 1934. a Tartumaal Torma vallas Lullikatku külas. Tema isa RUDOLF JÕGI oli väikekohapidajakäsitöeline. Väikekoha (≈ 2 ha) kõrval töötas isa ka sepana. Ema oli kodune.

Kooliteed alustas A. Jõgi 1942. a sügisel Torma 7-klassilises koolis. Torma kooli lõpetas ta 1949. a ning seejärel asus õppima Mustvee I keskkooli. Mustvee kooli lõpetas ta 1953. a. Oma keskkooliklassist on ta hiljem koostanud käsikirja ja avaldanud selle trükis⁷.

⁷Jõgi, A. (toimetaja, kujundaja ja üks autoritest) *Mustvee Gümnaasiumi lõpetajad aastal 1953*. Tallinn, 2004, 42 lk.

Tormas õppides mängis A. Jõgi Torma koolinoorte puhkpilliorkestris kornetit. Kes on ise mänginud orkestris, see teab, et kornet on puhkpilliorkestri üks juhtpillidest. Ka Mustvees õppides jätkas ta samas orkestris mängimist ning osales sellega XIII üldlaulupeol Tallinnas. Samas orkestris mängis kornetit ka Aksli vend HUDO.

1953. a astus A. Jõgi Tartu Riikliku Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonna matemaatika osakonda ja lõpetas selle 1958. a juunis matemaatiku kvalifikatsiooniga. Kohe seejärel suunati ta TRÜ juurde aspirantuuri matemaatika erialal. Aspirantuuri tähtaja lõppedes 1961. a oktoobris suunati A. Jõgi tööle Tallinna Polütehnilise Instituudi matemaatika kateedrisse assistendina. Seal tutvus ta assistent TIU TAMMAiga, kellega peagi (1965) abiellus ning kellest sai TIU JÕGI.

Õppejõuna Tallinna Tehnikaülikoolis töötas Aksel Jõgi ühtekokku 45 aastat. Selle aja jooksul luges ta loenguid väga erinevates ainetes: kõrgem matemaatika, matemaatiline analüüs, lineaaralgebra, diferentsiaalvõrrandid, funktsionaalteisendused, tõenäosusteooria ja matemaatiline statistika, rakendusstatistika, juhuslikud protsessid, arvutusmeetodid ja erifunktsioonid. Meelisaineteks olid talle arvutusmeetodid ning viimastel aastatel tõenäosusteooria ja matemaatiline statistika. Ta oli õpetades põhjalik ja nõudis üliõpilastelt matemaatilist korrektsust. Seetõttu tugevamad üliõpilased pidasid temast väga lugu, nõrgemad aga nurisesid.

Aksel Jõgi pidas oluliseks korralike õppevahendite olemasolu. Seetõttu osales ta paljude matemaatika kateedri/instituudi õppevahendite koostamisel ja on nendest paljude ainuautor⁸.

A. Jõgi teaduslikud huvid on olnud seotud rakendusmatemaatikaga. Ta on uurinud kvadratuurvalemeid ja operaatorvõrrandite ligikaudseid lahendusmeetodeid. Oma uuringutes kasutas ta arvutite abi. Tal on ilmunud 10 teaduslikku publikatsiooni.

Eraldi tuleb märkida A. Jõgi armastust oma kodukandi Tor-

⁸Jõgi, A. *Erifunktsioonid I*. Tallinn, TTÜ kirjastus, 1995, 297 lk.
 Jõgi, A. *Erifunktsioonide praktikum*. Tallinn, TTÜ kirjastus, 1996, 58 lk.
 Jõgi, A. *Tõenäosusteooria I*. Tallinn, TTÜ kirjastus, 2000, lk. 1–198.
 Jõgi, A. *Tõenäosusteooria II*. Tallinn, TTÜ kirjastus, 2000, lk. 199–416.
 Jõgi, A. *Integraalteisendused*. Tallinn, TTÜ kirjastus, 2003, 352 lk.

ma vastu⁹. A. Jõgi oli üks initsiaatoritest, kes otsustasid koondada kodukandi ajaloost huvi tundvad tormalased. Esimene kavandatud kokkusaamine toimus 26. märtsil 1995. a Tallinnas Sakala keskuse kohvikus, kus kohtusid seitse Tallinnas töötavat endist tormalast. Otsustati luua vastav ühendus. Nii jõutigi selleni, et 20. juunil 2000. a registreeriti juriidilise isikuna ning kanti mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse *Tormalaste Kodupaigaihendus* kui Tormast pärit ja Tormaga seotud kodanike ühendus. Aksel Jõgi on olnud aastaid selle ühenduse esimees. Tormalaste Kodupaigaihendus on uurinud koostöös praeguste tormalastega Torma kandi ajalugu ja andnud välja vastavaid trükiseid. Nii on praeguseks publitseeritud *Torma Album II*¹⁰, *Torma Album III*¹¹, *Torma Album IV*¹², *Eesti vanima pasunakoori lugu*, *Torma puhkpilliorkester 150*¹³ ja 1939. a ilmunud *Torma Album I*¹⁴ korduärükk kommenteeritud faksiimile väljaandena. Kõigis nendes trükistes osales A. Jõgi ühena toimetajatelt ja paljude artiklite autorina.

Soovime Aksel Jõgile veel pikkadeks aastateks mõtteeüksust ning edu oma hobidega tegelemisel.

Kolleegide nimel Peeter Puusemp

⁹Endine Torma asundus ja Lullikatku küla on kokku kasvanud ühtseks Torma alevikuks.

¹⁰*Torma Album II*. Tallinn, 1997.

¹¹*Torma Album III*. Tallinn, 1999.

¹²*Torma Album IV*. Tallinn, 2004.

¹³*Eesti vanima pasunakoori lugu. Torma puhkpilliorkester 150*. Tallinn, 1998.

¹⁴*Torma Album I*. Tallinn, 2001.